

**ФРИТЬОФ НАНСЕН:
„НА СКИ ПРЕЗ ГРЕНЛАНДИЯ“ (откъс),
„ИНУИТСКИ ЖИВОТ“ (откъс)**

Превод от норвежки език: Светла Стоянова

**FRIDTJOF NANSEN:
PAA SKI OVER GRØNLAND (excerpt),
ESKIMOLIV (excerpt)**

Translation from Norwegian: Svetla Stoyanova

Фритъоф Нансен (1861 – 1930) е норвежки полярен изследовател, учен и дипломат, както и една от най-значимите норвежки личности, спечелила Нобелова награда за мир през 1922 г. В младите си години Нансен решава да изследва и прекоси недостижимия за времето си континентален ледник на Гренландия, представляващ 90% от територията на острова. Всички предишни опити са неуспешни. Фр. Нансен решава да предприеме това начинание с новаторския метод на ски и с шейни, като противно на всички препоръки избира посоката изток-запад, без възможност за връщане назад. „Западният бряг или смъртта!“ е неговото мото. Въпреки трудностите, заедно с петимата си другари той успява да завърши успешно първото прекосяване на Гренландия. След пътуването Фр. Нансен пише две книги: „На ски през Гренландия“ (1890 г.) и „Животът на инуитите“ (1891 г.). В тях той описва изпълненото с неочаквани препятствия прекосяване на Гренландия, включително подготовката, екипировката, историята на ски спорта и ските, начина на живот на местното гренландско население – инуитите, както и научните ползи от експедицията в сферите на геологията, топографията и метеорологията на Гренландия. „На ски през Гренландия“ е преведена на множество езици и оказва ключово влияние върху разпространението на ски спорта в международен план. Книгата все още няма превод на български език.

Светла Стоянова е завършила бакалавър Скандинавистика и изучава магистратура „Език, култура, превод“ към катедрата Германистика и скандинавистика в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В продължение на две години учи исландски език в Университета на Исландия със стипендията на института „Ауртни Макнусон“ в Рейкявик. Печели награда в Национален конкурс по превод от френски език и участва в Студиото за литературен превод към Къщата за литература и превод, София. Млад редактор е на няколко литературни превода от

чешки език. Живяла е в Норвегия, Исландия и Гренландия, има опит в туризма, работата с хора и международното общуване.

* * *

Из: Nansen, Fridtjof. 1928. *Paa ski over Grønland*. Oslo: H. Askehoug & Co.s Forlag.

Планът за пътуването

Далеч в океана на две хиляди километра на запад от Норвегия се намира Гренландия. Тя се различава от други страни от северното полукълбо с това, че цялата вътрешна част е покрита от огромен ледник или „ледено поле“, чиято площ възлиза на повече от милион квадратни километра. Ледникът покрива площта по същия начин, по който сняг и лед са застинали цяла Норвегия, Швеция и Северна Европа преди хиляди години. За последно по нашите земи толкова обширен ледник е съществувал преди повече от десет хиляди години.

По гренландското крайбрежие има и земя, свободна от лед, но тя заема най-вече западния и югозападния бряг, където тесни и дълбоки фиорди се точат между високи планини, по същия начин като в западна Норвегия. Но тръгне ли човек по протежението на фиордите, в рамките на сто-двеста километра неминуемо ще стигне до необятната ледена пустиня, под която изчезва останалата природа. Този т.нар. континентален ледник изтласква своите огромни късове лед, айсберги, по бреговете в най-вдадената част на фиордите. Ледените късове се отделят и подобно на плаващи планини се понасят по океана – минават покрай залива Бафин и протока на Дейвис, на юг до полуостров Лабрадор и източния бряг на Нюфаундленд и накрая се разпръскват из Атлантическия океан, където по време на мрак или мъгла се превръщат в опасност за корабите.

Първите заселници на Гренландия дошли още преди няколко хиляди години. Заселили се по бреговете, за да ловуват морските бозайници – основно тюлени, но също моржове и китове.

Преди цяло хилядолетие остров Гренландия бил открит от норвежки мореплаватели, предводител на които бил славният Ерик Червения. През X век той създавал две поселища от норвежци и исландци, наречени Аустърбюгд и Вестърбюгд във фиордите по западния и югозападния бряг на Гренландия. Там те живели в продължение на пет века. Старото писание „Кралското огледало“ разказва, че гренландските ни роднини са имали добри познания за природата на страната – например, че свободни от

лед са само бреговете. Неколцина се опитвали да се изкачат крайбрежните планини, за да надзърнат дали отвъд има друга свободна от лед земя, която може да се засели, но така и не открили. При вида на северни елени и други животни по бреговете, смятали, че всички вероятно идват някъде от вътрешната част на острова, или че може би съществува проход в необозримата ледена пустиня, по който животните проправяли пътя си.

В течение на вековете се оформили множество вярвания относно вътрешността на Гренландия. Инуитите смятали, че е обитавана от всевъзможни гигантски тролове. Някои от тях наричали *торнит* или *инорутсит*, високи от четири до десет метра, чиято душа била голяма колкото човешко същество. Препитавали се с лов на земни и морски животни, могли да бягат невероятно бързо, а в морето вместо да се придвижват с лодка, направо сядали на повърхността на водата и ползвали мъглата за каяк. Умеели да залавят тюлени с капани и да носят на тиловете си по два брадати тюлена наведнъж.

[...]

Сред северните хора, които познавали страната, се смятало, че вътрешността на острова е покрита с лед, но имало и такива, които вярвали, че зад всички този лед има обитаеми места, може би дори гори. Вярата в съществуването на подобни земи била защитавана от професор А. Е. Нурденшолд, който опитал да докаже научно наличието на обитаеми области с по-умерен климат зад огромния ледник.

Да се изучи вътрешността на тази необикновена страна е от голям научен интерес, тъй като това ще предложи по-добро разбиране за условията по земите в северна Европа още от времето, когато и тя се е намирала под тежестта на подобен континентален ледник.

Предприети са множество опити да се пресече ледника от единия до другия край, но никой от тях не бил успешен. Този, който успял да стигне най-далеч, бил професор Нурденшолд с експедицията си през лятото на 1883 г. Придружавали го двама сàми¹, които открили добри условия за ски по платото на ледника и така успели да покрият значително разстояние за кратко време.

Когато чух за това, бях убеден, че експедиция с норвежки скиори би успяла да прекоси снежната пустиня от единия до другия бряг. Разковничето обаче се състои в посоката. Досега опитите за прекосяване започвали винаги от населения западен бряг към източния, който сам по себе си е недостъпен за кораби, заради целогодишните непроходими потоци от плаващ лед в океана. Жителите на източния бряг на Гренландия

¹ *Сàми* – етнос, занимаващ се основно с еленовъдство, населяващ област Лапландия в северните части на Норвегия, Швеция, Финландия и Русия (*бел. прев.*)

са малки групи инуити, известни още като ескимоси, които се придвижват именно по замръзналата повърхност на морето. Тоест за експедиция, тръгваща от запад и завършваща на изток, било невъзможно да бъде прибрана от източния бряг. В плана трябвало да се включи и връщане по същия път на обратно, което означавало двойно прекосяване на ледника. По този начин спасението се явява зад гърба на хората, което на свой ред отслабва волята за напредване към непознатото.

Затова реших, че ако човек се справи с плаващия лед и достигне до негостоприемния източен бряг на Гренландия, тогава може да тръгне по ледника от изток и така ще е достатъчно да го прекоси само веднъж, за да достигне заселения западен бряг. Освен това, веднъж започнал прехода, човек срутва всички мостове зад себе си и е нужно само да достигне западния бряг, за да се спаси и да се прибере у дома. В този случай той няма друг избор, освен да върви устремено напред.

През 1882 г. по време на плаване с кораба за лов на тюлени „Викинг“ се сблъсках с плаващия лед покрай гренландския източен бряг и реших, че макар да е невъзможно леда да се премине с кораб, то би трябвало да е възможно брегът да се достигне с малки лодки, които, благодарение на размера си, ще успеят да маневрират между плаващите айсберги. Сметнах за най-удобно да се плава в посока на големия фиорд Сермилик, западно от Амасалик, на 65° 35' с.г.ш., където живеят известен брой инуити, а после да се тръгне към ледника от най-вътрешната част на фиорда или от западната му страна на ски и с дърпане на шейни, пълни с храна, палатки, спални чували и всичко останало. Сметнах за удачно курсът да бъде северозапад към колонията Кристиансхоб в залива Диско на западния бряг, защото там краят на ледника достига близо до морето и който, според наличните данни, би трябвало да е сравнително лесен за спускане. Разстоянието за преминаване по права линия излезе около 600 км. Планът беше готов.

Когато през януари 1888 г. планът беше изложен за първи път, последва явно несъгласие от страна на множество авторитети. Упрекваха ме, че било напълно невъзможно и че е недопустимо да се срутват всички спасителни мостове за връщане назад. Задължението на един добър водач било винаги да следва сигурна линия, по която може да се върне обратно, защото без такава никой не би имал доверието да продължава напред. Но моето мнение беше, че именно възможността за връщане към отправната точка, е опасна пречка за онези, които искат да достигнат целта си. Нужно е да се вложи абсолютно всичко, вместо да се губи ценно време в гледане назад, когато човек вече има толкова много пред себе си, което да заема съзнанието му.

Исках да предприема пътуването със собствени средства, но осъзнах, че няма да се получи, затова се обърнах към университета за подкрепа в размер на пет хиляди крони. Ударих на камък, но в последния момент получих телеграма от Копенхаген от омбудсмана Аугустин Гамел, който твърдеше, че е готов да плати сумата. Приех с радост това благородно дарение.

Въпреки че планът беше обявен за пълна лудост, имаше предостатъчно желаещи, които искаха да се включат. Избрах Ото Свердрюп, 33-годишен опитен капитан, Улюф К. Дитриксон, 32-годишен, лейтенант в пехотата, Кристиан Кристиансен Трана, 24-годишен фермер от Стайнхер. Когато в началото обмислях да взема няколко северни елена, за да дърпат част от шейните, се сдобих от Карашок във Финмарк и с двама сàми: Самюел Юхансен Балтъ, 27-годишен, и планинския сам Уле Нилсен Равна, 46-годишен. Когато преразгледах плана по-подробно, сметнах за непрепоръчително да взимам северни елени. Така водаческите качества на сàмите вече не бяха нужни, но все пак ги взех в екипа.

Договорих се с парахода за лов на тюлени „Язон“ от Сандефюр, воден от капитан Мауриц Якобсен, да ни вземат от Исафьордюр или Дирафьордюр в Исландия през някой от първите дни на юни 1888 г. Корабът щеше да лови качулати тюлени в Датския проток около остров Ян Майен и след това щеше да се спусне на юг към Исландия, откъдето щяха да ни откарат до източния бряг на Гренландия или до леда покрай него, за да продължат с лова си.

* * *

(Откъс от края на книгата „На ски през Гренландия“)

[...]

През следващите два дни често имаше силен насрещен вятър. Ние гребяхме с всички сили, но духаше толкова свирепо, че всъщност се придвижвахме в обратна посока и нашата нищожна орехова черупка подскочаше нагоре-надолу по късите вълни. Все пак беше хубава морска лодка, която се носеше леко и нито капка не влезе в нея, освен през дъното, което леко пропускаше. Въпреки това стигнахме успешно. По пладне на 1 октомври акостирахме някъде по протежението на залива Ицихлек по северния ръкав на фиорда Амералик. Стотвихме по две чайки на човек и направихме супа от остатъците, в нея добавихме грахов салам и сухари – нали нямаше нужда да пестим повече, тъй като скоро щяхме да пристигнем. Супата беше нечувано добра и толкова засищаща, че силите се възвръщаха в телата ни с всяка следваща глътка. Наоколо изобилстваше от черни

боровинки, наричани още черен емпетрум, които се превърнаха в прекрасен десерт. А как ни се усладиха само! От дълго време не бяхме хапвали свежи плодове и беше неопишуемо вкусно. Най-напред ги събирахме като се навеждахме, след това седнали, а накрая лазехме по корем и ги лапахме направо с уста. Докато се занимавахме с това, отново се изви насрещният вятър и преценихме, че ще е неблагоприятно да тръгнем отново на път. Затова трябваше да останем да лежим и просто продължихме с беритбата на черните плодчета, докато не задрямахме, и така сме спали до вечерта. Когато отворихме очи, боровинките бяха все още там, едри и сочни, така че продължихме да ядем, докато не се унесохме отново. Ако лакомията е грях, както разправят, то би трябвало ние двамата, които ядохме боровинки до пръсване през онзи ден във фиорда Амералик, да получим сериозно наказание.

Към полунощ вятърът утихна. Направихме си закуска и в един часа през нощта (2 октомври) вече бяхме в лодката. Със свежи сили дърпахме греблата нощта и се носехме бързо напред покрай високите отсечени скали. Морето блещукаше с особена биолуминесцентна светлина. Лопатките на греблата наподобяваха разтопено сребро и когато се потопеха във водата, искряха в сини отблясъци дълбоко под повърхността.

Най-сетне имахме късмет с хубаво време без вятър. На зазоряване дочухме кудкудякането на множество тундрови яребици от поляната над нас. Щяха да са лесна плячка, но преценихме, че нямаме време за спиране, пък и със заредените сили от угощението ни снощи можехме да продължим да гребем нататък. Цяла сутрин гребяхме и още към обед неусетно стигнахме до устието на фиорда. Щом приближихме един нос с примамващо плитък плаж, акостирахме. Самодоволството ни нямаше граници, защото ни оставаше още съвсем малко до Готхоб². Направихме си обяд, който надмина вчерашния. За наша радост, когато загребахме отново, имаше попътен вятър и следобед се придвижвахме с бърза скорост. Късметът в живота обаче рядко идва безплатно и неприятното в нашето битие бяха множеството иглички, които бяха направили задните ни части напълно безчувствени след дългите часове седнали.

Излязохме от фиорда – и каква гледка се разкри само! В светлината на залязващото слънце пред нас се простираше океанът с множество малки островчета над вълнистата морска повърхност. Трябваше да спрем за момент, пейзажът беше съвсем като в Норвегия, където островите и морето изглеждат по същия начин. Не е учудващо, че едно време норвежците са се чувствали като у дома си по тези земи.

² Готхоб – днешен Нуук, столицата на Гренландия (бел. прев.)

Вечерта с нетърпение загребахме отново на север, оставаше съвсем малко, но течението се обърна срещу нас и решихме да акостираме на едно възвишение. Часът беше около девет. Сметнахме, че като изключим спирките за закуска и обяд, бяхме седяли върху малките иглички в продължение на двадесет часа. Затова беше прекрасно да протегнем крайници щом стъпихме на брега. Ако обядът беше обилен, то вечерята не беше по-скромна. За първи път от напускането на кораба „Язон“ можехме да си позволим всичко, което душата ни желаше, дори най-ценните вкусове като масло и пастет. Особено си угодихме с маслото, защото през целия път дотук бяхме изпитвали страшен глад за мазнини. След това хапнахме от шоколада с месо на прах, чиито блокчета вървяха прекрасно с цели бучки масло. Пихме вода със захар и лимонена киселина и се опитахме да изядем продуктите, които толкова време бяхме пестили. На следващата сутрин щяхме да пристигнем и нямаше смисъл да ги носим на другия ден при хората, но все пак се оказа непосилно да привършим всичко.

Щяхме да видим хора и да усетим удобства отново. Това беше последната от онези чудни вечери под открито небе. Седяхме на скалите под звездите и си взимахме сбогом с природата и с живота ни дотук. Нашето пътуване скоро щеше да приключи, бяхме преминали през множество трудности и неочаквани препятствия, но ги бяхме преодолели – бяхме се справили в битката с плаващия лед от север покрай източния бряг, бяхме прекосили ледената шапка и се бяхме спуснали към западния бряг, накрая с тази лодка бяхме гребали през целия фиорд, често се бяхме изтощавали до крайност, но скоро целта щеше да бъде постигната. Странно, но сякаш крайната точка вече не ни примамваше така, както преди. В живота най-ценното е пътят към целта, а не самата цел.

Всеки от нас се напъха в спалния си чувал на своята вдлъбнатина в скалата, покрита с мек мъх и ниски растения в подножието на планината Йортетакен, и заспа в най-хубавия сън от това пътуване през последната ни нощ под открито небе.

Град Готхоб

На следващия ден (3 октомври) ни отне дълго време да станем и да потеглим отново на път. Вятърът се беше застоял над пролива към Готхоб и ни приканваше, но ние вече изобщо не бързахме. Закусихме с идеята да изядем всичко, което беше останало, но трябваше да се откажем и да продължим пътя си по морето.

Следобедна съзряхме множество инуитски къщички и една голяма европейска къща на малкия полуостров пред нас. Когато изведнъж срещу ни се изви вятър, решихме да акостираме там и да вървим пеша до Готхоб, който се намираще още малко по на

север. Докато гребяхме навътре към брега, множество инуити, от които повечето жени, наизлязоха от къщите си и започнаха да се тълпят покрай брега. Открихме същата добронамерена радост в кръглите им пълни лица, познати ни вече от източния бряг на Гренландия. Сочеха ни и размахваха развълнувано ръце. Възцари се нестихващо бърборене, примесено със смях и удивление към двамата нещастници, дошли с толкова вехт и чудат плавателен съд. Не може да бяхме нормални хора, които пристигат с нещо, което приличаше на половин лодка.

Когато приближихме брега, те без страх ни наобиколиха и ни помогнаха с пренасянето на вещите. Докато стояхме там и прибирахме ловната пушка и други ценни неща, без да обръщаме внимание на всички тези хора, които не разбирахме, при нас дойде един млад мъж, който със сигурност не беше инуит, тъй като макар и облечен в инуитски дрехи, беше с красиво бяло лице. Поздрави ни и запити: „Do you speak English?“. Интонацията в гласа му ми напомни датско произношение. Трябваше ли да отговоря с „yes“? Очевидно ни беше взел за англичани корабкрушенци. Но веднага след това попита: „Are you Englishmen?“. На това вече можех да отговоря на норвежки: „Не, норвежци сме.“ „Мога ли да попитам как се казвате?“ продължи той на датски с копенхагенски акцент. След като научи кои сме и откъде идваме, последва сърдечно приветствие.

Нашият нов познайник се представи като Густау Бауман, отговорник за датската търговия в Готхоб. С него щяхме да станем най-добри приятели. Веднага попитах за кораб към Дания. Отговорът беше, че последният тръгнал от Готхоб преди няколко месеца, и че в момента нямало такъв, който може да бъде достигнат на време. Единственият неотпътувал бил корабът „Фокс“ на юг в Ивитут, но щял да замине в средата на октомври, а до там били цели 400 км. Изведнъж всичките ни надежди потънаха в морето. Това, което ни беше крепяло през цялото пътуване през ледника, беше именно мисълта за кораба. Тя не ни даваше да спрем и да починаем, тъй като единствената утеха беше, че ще се приберем вкъщи, а сега се оказваше, че корабът е потеглил още преди да започнем прекосяването на ледника. Налагаше се да останем в продължение на една зима и една пролет, докато близките ни у дома нямат никаква информация за нас и сигурно ще сметнат, че сме се провалили. Трябваше колкото се може по-скоро да се изпрати писмо по „Фокс“, нашата последна възможност.

Мястото, на което пристигнахме, се казваше Ню Хернхут, малко по на юг от Готхоб, и представляваше единствените останки от немската хернхутска мисия в Гренландия, основана през XVIII век, малко след мисията на Ханс Егеде. Докато

разговаряхме с Бауман, към нас се присъедини немският мисионер хер Фогел и ни покани в дома си в голямата къща, която бяхме забелязали преди и която служеше едновременно за църква и за своеобразно светилище. Беше странно отново да влезем в къща. Нейните стени празни като в храм ни се сториха изключителен лукс, също както и да седим на обикновени столове, да се храним на маса с бяла покривка и да използваме отново вилица и нож в бели чинии.

Скоро към нас се присъединиха Бале, свещеникът на Готхоб, и докторът Бинсер, за да ни поздравят за добре дошли. Новината за пристигането ни се беше разгласила и до северната част на градчето. След това се разделихме. За наша изненада, когато излязохме, видяхме, че е завалял дъжд. С късмета на начинаещите бяхме намерили населено място точно преди да завали, а дъждът можеше да навреди много на и без това нестабилното ни корито. Повървахме малко, изкачихме скалите и пред очите ни се разкри гледка към цялата колония. Не бяха много къщи, четири-пет ниски европейски домове, няколко инуитски и една църква горе на високото. Датското знаме се вееше на пристанището до брега. Гъмжеше от народ. Всички искаха да видят мистериозните хора, пристигнали с половин лодка от вътрешността на тяхната „необетована“ земя.

Докато приближавахме къщите, изведнъж гръмна оръдеен изстрел над морето, след това още един, а накрая последва цяла канонада в наша чест. Със залпове се сбогувахме с европейската цивилизация, и със залпове ни посрещна тя отново. Това ли се оказва символът на нашата култура? Би било логично някой да си го помисли. Нямам представа колко бяха гърмежите, но бяха много. Замислих се за малките хора, които са положили усилията да наредят оръдията там горе, при знамето, а през това време ние се придвижвахме измежду къщите, където инуитите, мъже и жени, в своите шарени костюми стояха в редици от двете страни на пътя и лицата им грееха в широки усмивки.

Накрая се появиха и четирите дами датчанки: жената на колониалния управител, госпожа Биструп, жената на свещеника, жената на доктора и учителката. Беше необичайно да видим познатите дълги европейски поли измежду местните красавици, облечени в кожени дрехи и панталони. У колониалния управител, където госпожа Биструп ни поздравя от свое име, изпихме по чашка за добре дошли и бяхме поканени на обяд в дома на доктора в 16 часа. Дотогава имаше време, така че можехме да се захванем с наложителното оправяне на тоалета. Качихме се на горния етаж в уютната стаичка на господин Бауман, от чийто грамофон се носеше „Die letzte Rose“. За първи път видяхме мръсните си и изстрадали от студа лица в огледало. Беше толкова приятно да потопим главите си в леген с вода и хубаво да се измием. Сложихме си чисто бельо,

което бяхме пренесли и запазили сухо и чисто през целия ледник. Почувствахме се като нови хора, добре подготвени да се насладим на прекрасната вечеря при доктора.

* * *

Из: Nansen, Fridtjof. 1891. *Eskimoliv*. Kristiania: H. Askehoug & Co.s Forlag

Предговор към изданието от 1891 г.

Цяла зима останах, заедно с моите спътници, откъснат от света, но свързан с гренландците. Живях в техните къщи, ловувах заедно с тях и се постарях, доколкото можах, да споделя техния начин на живот и да науча езика им. Но уви, една зима е твърде кратко време за задълбочено разбиране на един толкова своеобразен народ и на неговия начин на мислене и култура, нещо, което би предполагало многогодишна усилена работа. Все пак в тази книга съм се опитал да представя впечатленията, които инуитите и тяхното общество оставиха у мен, и съм се постарал да ги подкрепя с твърдения от предишни изследователи. Възможно е читателят да се изненада от някои неща, но не и дългогодишният познавач, живял наравно с тях.

[...]

Фритьоф Нансен

Гренландия и инуитите

Гренландия е исторически свързана с Норвегия и норвежците. Именно нашите прадеди са я открили най-напред, преди другите европейци. Със своите открити кораби старите викинги намирали път през опасни бури и плаващи ледове до тази далечна снежна земя, установили са се за дълги години на нея и тя станала част от норвежката корона. По-късно, в продължение на векове, знанието за тях бива забравено, но благодарение на един наш сънародник³, се изгражда ново европейско общество в Гренландия.

Бедна е страната на инуитите, която сме им взели, толкова гола и самотна, но колко е красива и несравнима с други населени места! Безценен остава споменът за онзи, който я е видял и е живял там. За мен тя е свързана с мечтаната красота от детските приключения. Открих в нея норвежката природа в още по-възвишени и чисти форми.

³ Мисионерът Ханс Егеде е изпратен на мисия в Гренландия през 1721 г. с цел да открие и покръсти останалото от преди векове викингско общество (*бел. прев.*)

Природата е могъща и дива като сага от далечни времена, изсечена от камък и лед – но в облици нежни и фини като стихове.

Видя ли ледниците, мислите ми отиват там, където те са още по-големи, там, където се разцепват в океан от плаващи ледове. Чуя ли химн за напредъка на обществото, за великите мъже и за големите дела, мисълта ми търси безмерните снежни поля, които тихи и бели се браздят от край до край, високо над планините и долините, които някога са давали плод.

Всичко по високите земи е величествено и просто – бял сняг, син лед, голи и черни върхове и тъмен бурен океан. Но щом видя как нажеженото слънце залязва в морето, мислите ми се изкачват към ледените острови, които се носят по червенеещата водна повърхност надалеч в просторното, люлеещо се море, докато върховете се извисяват гордо един до друг и осветяват вечерта.

И понякога, загледам ли се из селата в норвежките високи планини, местните момичета и пасящите крави, се връща споменът за номадския начин на живот и за стадата северни елени в гренландските фиорди и планински възвишения, за причудливите звуци на тундровите яребици, за скалите, обрасли в мъхове, лишей и ниски растения, за езерата и долините измежду планините, там, където инуитите живеят своите кратки лета.

А гренландската зимна нощ с нейното пламтящо северно сияние! Същинска тайнствена игра на сенки в природата.

Тази страна притежава някаква необяснима сила над разума, но нейният народ е не по-малко необикновен. Инуитите принадлежат преди всичко на океана и на брега. Те живеят винаги близо до морето, там се препитават, то им дава всичко, от което имат нужда, по него се придвижват – в кожените каяци през лятото и с шейните с кучешки впрягове по замръзналата водна повърхност през зимата. Океанът играе ключова роля в живота на инуитите и нищо друго не носи толкова голямо отражение в живота им. Той променя нравите, било то в сърцето на бурята, под слънчевите лъчи или в тишината на неизмеримата им радост. Инуитите са деца на океана, щастливи и леки като игривите вълни, но и мрачни като пенливите бури. Всичко се завърта невероятно бързо в тяхното детско съзнание, подобно затихващото вълнение на морето след стихийна вихрушка.